

چت جی پی تی فرصت یا تهدید برای مترجمان؟

قدرت حسنی
دانشگاه دامغان

۱. مقدمه

این روزها، کمتر بحثی به اندازه بحث چت جی پی تی (ChatGPT) داغ است؛ کمتر محفل علمی یا دوره‌می دوستانه دانشگاهی است که در آن، حتی اگر شده کوتاه و گذرا، موضوع چت جی پی تی مطرح نشود و افراد درباره آن اظهار نظر نکنند. برخی مبهوت قابلیت‌های گوناگون این ابزار هوش مصنوعی شده‌اند و با شور و هیجان عجیبی درباره آن صحبت می‌کنند؛ برخی هم ترسیده و نگران از اعتبار افتادن مهارتی هستند که عمر خود را پای کسب آن گذاشته‌اند. ما مترجم‌ها اغلب در زمره گروه دوم هستیم.

البته که نگرانی مترجم‌ها کاملاً بجاست. زمانی با پیشرفت‌های فزاینده ماشین‌های ترجمه چون گوگل ترنسلیت، مترجم‌های بسیاری، به‌ویژه مترجمان ادبی، که در اندرون خود سایه شوم این ابزارها را تهدیدی بر حرفه و معاش خود می‌دیدند خود را این‌گونه تسکین می‌دادند: این ابزار شاید در ترجمه متون ساده و معمولی کاربردهایی داشته باشند، اما هرگاه پای خلاقیت مترجم در میان باشد، این ابزار هیچ‌گونه کارایی نخواهند داشت. متأسفانه به نظر می‌رسد این توجیه دیگر اصلاً کارساز نیست. به ترجمه خام، ناشیانه، و کاملاً تحت‌اللفظی من از این بیت معروف حافظ دقت کنید:

یوسف گم‌گشته بازآید به کنعان غم مخور
کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور

The lost Yusuf will come back to Kanaan, don't worry;
The sad abode will become a garden of flowers one day, don't worry.

حال، این ترجمه را مقایسه کنید با ترجمه‌ای که چت جی پی تی بازنویسی کرده است:

Fear not, for Yusuf, lost in distant lands,

Shall journey home to Kanaan's blessed shores.
The dwelling, dreary, bathed in sorrow's sands,
Shall bloom anew as flowered paradise soars.

درحالی که ارائه ترجمه‌ای با این کیفیت برای بسیاری غیرقابل تصور است و ممکن است مترجمانی با قابلیت هنری کلارک هم ساعت‌ها وقت صرف آن کنند، چت‌جی‌پی‌تی ترجمه من را در کمتر از ده ثانیه تنها با دریافت این دستور ساده بازنویسی کرد:

Transform the literal translation of the following Hafiz poem into a poetic, rhythmic, and ancient style:

۲. چت‌جی‌پی‌تی چیست؟

چت‌جی‌پی‌تی بات مکالمه‌ای (chatbot) مبتنی بر هوش مصنوعی است که شرکت اوپن‌ای‌آی در ۳۰ نوامبر ۲۰۲۲ عرضه کرد. این بات مکالمه‌ای از مدل زبانی بزرگی (Large Language Model or LLM) به نام GPT که مخفف Generative Pretrained Transformer (مبدل آموزش‌دیده مولد) است بهره می‌برد. این مدل‌های زبانی برای پردازش زبان طبیعی (NLP) به کار می‌روند. تعداد واژه‌های استفاده‌شده در این مدل‌ها معمولاً بالای ۱۰۰ میلیارد واژه است و این حجم بسیار وسیع واژه‌ها که در مواردی به بیش از ۵۰۰ میلیارد نیز بالغ می‌شود اعتبار (Authenticity) و اصالت (Originality) زبان پردازش‌شده را تضمین می‌کند. از این مدل‌های زبانی برای تولید متن، خلاصه‌کردن متن، بازگویی متن، تغییر لحن متن به لحن موردنظر (رسمی، غیررسمی، آکادمیک، ادبی، دوستانه، عامیانه، و ...)، ساده‌کردن متن دشوار به نحوی که برای همگان قابل فهم باشد، ویرایش متن، اصلاح ایرادهای ساختاری، نوشتن مقاله، تولید محتوای بازاریابی (تبلیغات، توصیف کالا و خدمات و ...)، ترجمه، و غیره می‌توان استفاده کرد. کیفیت متن تولیدشده توسط این مدل‌ها تا حدی بالاست که اغلب تشخیص اینکه متن خاصی را انسان نوشته و یا این مدل‌ها تولید کرده‌اند غیرممکن است. BERT، محصول گوگل؛ Cohere، محصول شرکتی کانادایی؛ Wu Dao، محصول شرکتی چینی؛ و Megatron، مدل زبانی مایکروسافت نیز جزء مدل‌های زبانی معروف دنیا هستند که همگی بعد از ۲۰۲۰ به بازار معرفی شده‌اند. این مدل‌های زبانی در زمره «هوش مصنوعی مولد» (Generative AI) قرار می‌گیرند؛ این بدین معناست که باینکه این ابزار با اتکا به متون استفاده‌شده در آموزش آنها متن تولید می‌کنند، اما متنی که تولید می‌کنند کپی‌برداری از منبع خاصی نیست.

۳. استفاده از چت‌جی‌پی‌تی

برای استفاده از چت‌جی‌پی‌تی، مراحل زیر را باید طی کنیم:

۱. ابتدا وارد وبگاه این چت بات با نشانی زیر می شویم:

<https://openai.com/blog/chatgpt>

۲. سپس روی دکمه Try ChatGPT کلیک می کنیم.

۳. برای ثبت نام، علاوه بر وارد کردن ایمیل شخصی، باید شماره موبایلی برای ارسال کد از طرف شرکت اوپن ای آی معرفی کنیم.

۴. پس از طی این مراحل ساده، وارد صفحه اصلی چت جی پی تی می شویم و می توانیم از آن استفاده کنیم.

اما کاربران ایرانی برای ثبت نام و استفاده از چت جی پی تی با محدودیت هایی روبه رو هستند. شرکت اوپن ای آی اجازه ثبت نام به کاربران با آی پی (IP) ایران را نمی دهد. برای رفع این محدودیت، قاعداً یا باید دست به دامن وی پی ان (VPN) شد و یا از طریق وبگاه shecan.ir که برای رفع محدودیت های این چینی طراحی شده است به صفحه چت جی پی تی دسترسی پیدا کرد. محدودیت بعدی این است که این شرکت شماره موبایل با پیش شماره ایران را قبول نمی کند. برای رفع این محدودیت هم قاعداً باید دست به دامن اقوام یا دوستانی شد که در کشوری زندگی می کنند که در لیست سیاه شرکت اوپن ای آی قرار ندارند و یا اینکه شماره مجازی از طریق برخی وبگاه ها خرید کرد.

راه ساده و بی دردسر این است که از طریق وبسایت poe.com که به ای پی آی (API) چت جی پی تی دسترسی دارد بدون نیاز به وی پی ان و شماره موبایل از امکانات چت جی پی تی استفاده کنیم. البته، تجربه شخصی نگارنده نشان داده است کیفیت و حجم متون تولید شده در اینجا اندکی با آنچه چت جی پی تی در صفحه اصلی خود ارائه می کند متفاوت است. چت جی پی تی هم نسخه رایگان دارد و هم نسخه پولی (ماهی ۲۰ دلار) که به ChatGPT Plus معروف است. نسخه رایگان آن از مدل زبانی GPT-3.5 و نسخه پولی آن از مدل پیشرفته تر یعنی GPT-4 استفاده می کند. سرعت پردازش در نسخه پولی بالاتر است و در صورت ترافیک بالای وبگاه، اولویت با کاربران پولی است.

۴. چند نمونه از کاربردهای چت جی پی تی

چت جی پی تی کاربردهای بسیار فراوانی دارد. این بات قابلیت انجام تقریباً هر نوع کار مرتبط با پردازش زبان طبیعی را دارد. اکثر کاربران از آن برای کارهای ساده ای چون نوشتن شعر، مقاله یا محتوای بازاریابی کوتاه استفاده می کنند. دانش آموزان و دانشجویان از آن اغلب در انجام دادن تکالیف درسی استفاده می کنند، البته باید دانست که این بات در حل معما یا مسائل ریاضی خیلی خوب نیست. برخی نیز آن را موتور جستجوی پیشرفته تری می دانند و از آن برای دریافت راهنمایی یا توضیحات درباره موضوعات خاص استفاده می کنند. البته که

این کار هیچ ایرادی ندارد، اما باید دانست که قابلیت‌های چت‌جی‌پی‌تی بسیار فراتر از این حرف‌هاست.

استفادهٔ بهینه از چت‌جی‌پی‌تی بیش از هر چیز به کیفیت طرح درخواست کاربر که به آن پیام‌واره و یا به اصطلاح پرامپت (Prompt) می‌گویند بستگی دارد. (ما در این مقاله از همان واژه رایج انگلیسی آن پرامپت و مصدر آن پرامپتینگ استفاده خواهیم کرد.) اگر شما پرامپت ساده‌ای را در کادر پرامپت وارد کنید، پاسخ ساده‌ای دریافت خواهید کرد که می‌توانستید آن را با استفاده از موتور جست‌وجویی مانند گوگل یا بینگ هم پیدا کنید. به همین دلیل است که بسیاری پس از تنها چندبار استفاده از چت‌جی‌پی‌تی دیگر سراغ آن نمی‌آیند زیرا تصور می‌کنند که این بات چیز جدیدی ارائه نمی‌کند. البته که این ایراد متوجه کاربر است نه چت‌جی‌پی‌تی.

اهمیت پرامپتینگ در استفاده از مدل‌های زبانی تا حدی است که مفهومی با عنوان مهندسی پرامپتینگ (Prompt Engineering) در زمینهٔ پردازش زبان طبیعی وجود دارد و یا حتی وبگاهی با نشانی promptbase.com وجود دارد که شما می‌توانید از آنجا در زمینه‌های مختلف پرامپت بخرید و یا اگر پرامپت مناسبی داشتید در آنجا بفروشید. نکتهٔ دیگر اینکه فرایند طرح پرامپت مطلوب تا حد زیادی فرایند آزمون و خطاست.

فهرست زیر نمونه‌ای از کاربردهای متعدد چت‌جی‌پی‌تی در زمینه‌های مختلف است:

- ارائهٔ طرح درس
- برنامه‌ریزی برای جشن خاص مانند جشن تولد
- نوشتن متن سخنرانی دربارهٔ موضوعی خاص
- طرح سؤال در زمینه‌های مختلف همچون آموزش زبان انگلیسی
- انجام مصاحبه شغلی در هر زمینه‌ای
- خلاصه‌سازی متن
- کدنویسی (برای نمونه، نوشتن کد HTML برای نمایش ساعت در وسط صفحهٔ وب) و شناسایی خطا در کدهای کامپیوتری
- تبدیل متن به نکات قابل ارائه در قالب پاورپوینت
- تغییر لحن نوشته به حالت‌های مختلف (دوستانه، رسمی، مطایبه‌آمیز، ادبی، حرفه‌ای، شاعرانه، خبری، دانشگاهی، غیره)
- بازنویسی متن به سبک نویسنده‌ای خاص (شکسپیر، همینگوی، مولانا، غیره)
- تولید محتوی بازاری (متن تبلیغات، پیشنهاد اسم برای کالای یا خدمات خاص، انتخاب شعار برای شرکت یا نهادی خاص، غیره)

- بازنویسی متن به حالت سنو
- کمک در تشخیص بیماری براساس نتایج آزمایش‌های پزشکی

البته علی‌رغم قابلیت‌های حیرت‌آور چت‌جی‌پی‌تی نباید از معایب آن ناآگاه بود. گاهی ممکن است پاسخ‌های آن نادرست اما ظاهراً پذیرفتنی و متقن باشند؛ از آنجاکه اطلاعات آن مبتنی بر داده‌های بشری است، زبان آن و متونی که تولید می‌کند ممکن است دچار همان نقص‌هایی باشند که متون بشری به آن مبتلا هستند، برای مثال، زبان آن ممکن است جنسیت‌زده، تبعیض‌آمیز، و یا موهن به دین، ملت و یا قوم خاصی باشد؛ سودجویان می‌توانند با نوشتن متنی به سبک فردی خاص از وی سوءاستفاده و یا اخاذی کنند.

۵. کاربرد چت‌جی‌پی‌تی در ترجمه

گرچه ما می‌توانیم مستقیماً از چت‌جی‌پی‌تی بخواهیم که متنی را از هر زبانی به زبان دیگر ترجمه کند، تجربه نگارنده نشان می‌دهد درحالی‌که کیفیت ترجمه آن از فارسی به انگلیسی اندکی پایین‌تر از کیفیت ترجمه گوگل ترنسلیت است، کیفیت آن در ترجمه از انگلیسی به فارسی اصلاً به پای گوگل ترنسلیت نمی‌رسد. به نظر می‌رسد در هر دو مورد، گوگل ترنسلیت گزینه بهتری است. با وجود این، عملکرد چت‌جی‌پی‌تی در ارائه دیگر خدمات زبانی که به نحوی به ترجمه ارتباط دارند واقعاً تحسین‌برانگیز است. در زیر چند نمونه از آنها را نشان خواهیم داد تا نسبت به کیفیت کار چت‌جی‌پی‌تی در ارائه این خدمات دید بهتری داشته باشیم و با انواع خدمات زبانی که چت‌جی‌پی‌تی ارائه می‌کند آشنا شویم. اما قبل از هر چیز، یک بار دیگر باید یادآور شویم که کیفیت عملکرد چت‌جی‌پی‌تی در ارائه این خدمات تا حد بسیار زیادی به کیفیت پرامپت‌های ما بستگی دارد؛ یادگیری نحوه پرامپت‌دادن در استفاده از مدل‌های زبانی بزرگ این‌چنینی تا حد زیادی فرایند آزمون و خطاست — هرچقدر با این ابزار بیشتر کار کنیم، پرامپت‌های ما هم باکیفیت‌تر و مناسب‌تر خواهد بود.

۱-۵ بازنویسی ترجمه ماشینی

متن انگلیسی زیر ترجمه گوگل ترنسلیت از آخرین پاراگراف بخش چهارم همین مقاله است:

Google Translate: Of course, despite the astonishing features of ChatGPT, one should not be unaware of its disadvantages; sometimes its answers may be incorrect but apparently accepted and reasonable; since its information is based on human data, its language and the texts it produces may suffer from the same defects that human texts suffer from. For example, its language may be sexist, discriminatory, or offensive to religion, nation, or be a special people; Profiteers can exploit or extort a person by writing a text in

a special style.

حال ببینید که چت جی پی تی با دریافت پرامپت زیر این ترجمه را چگونه بازنویسی کرده است:

Prompt: The following text has been generated by a translation tool, based on a Persian text. Please rewrite it as needed:

Rewritten by ChatGPT: While ChatGPT possesses remarkable capabilities, it is essential to acknowledge its limitations. On occasion, its responses may contain errors that, although seemingly acceptable and logical, are not entirely accurate. Due to its reliance on human-generated data, the language and texts it generates may inadvertently inherit the same shortcomings found in human-authored content. For instance, there is a possibility that the language used by ChatGPT could display sexism, discrimination, or offense towards certain religions, nations, or individuals. Unscrupulous individuals may exploit or manipulate others by leveraging ChatGPT's ability to produce text in a tailored manner.

گرچه ترجمه گوگل ترنسلیت هم ترجمه نسبتاً خوبی است، به گمانم شما هم با من هم‌رأی هستید که بازنویسی چت جی پی تی کیفیت این ترجمه را تا حد بسیار زیادی ارتقا داده است؛ اگر به فرض در اینجا معیار ما از ترجمه خوب روانی، صحت، و وفاداری به محتوای متن اصلی، نه لزوماً لفظ، باشد، ترجمه بازنویسی شده چت جی پی تی نمره‌ای عالی خواهد گرفت.

۲-۵ ساده‌سازی متن اصل برای ترجمه ماشینی

ترجمه برخی متون با ساختارهای پیچیده، ارجاعات فرهنگی، اصطلاحات عامیانه و واژگان فنی برای ابزارهای ماشین ترجمه دست‌کم در جفت‌زبان فارسی < > انگلیسی دشوار است. برای رفع این معضل، ما می‌توانیم ابتدا از چت جی پی تی بخواهیم که بدون تغییر محتوا، آن متن را ساده و یا به اصطلاح Google-Translate Friendly کند و سپس از ابزاری مانند گوگل ترنسلیت بخواهیم که آن را ترجمه کند و نهایتاً در صورت نیاز آن را به شکل بالا با چت جی پی تی بازنویسی کنیم.

Source Text (from the Economist): Get ready for some big British celebrations in 2030. By then, if Rishi Sunak is to be believed, the country will be “a science and technology superpower”. The prime minister’s aim is for Britain to prosper from the booming opportunities offered by supercomputing and artificial intelligence. Generative ai has stoked a frenzy of excitement (and some fear)

among techies and investors.

گوگل ترنسلیت: برای برخی جشن‌های بزرگ بریتانیا در سال ۲۰۳۰ آماده شوید. تا آن زمان، اگر Rishi Sunak باور شود، این کشور «یک ابرقدرت علم و فناوری» خواهد بود. هدف نخست‌وزیر این است که بریتانیا از فرصت‌های پررونق ارائه شده توسط ابررایانه‌ها و هوش مصنوعی رونق یابد. هوش مصنوعی مولد هیجانی از هیجان (و مقداری ترس) را در بین فناوران و سرمایه‌گذاران برانگیخته است.

Prompt: I need a machine translation tool to convert the upcoming text into a different language. However, before the translation process, the text should be simplified so that the machine translation tool can comprehend it. Kindly simplify the following text using simple English, ensuring that the content remains unchanged after translation.

Simplified by ChatGPT: Prepare for major celebrations in Britain in 2030. According to Rishi Sunak, the country will become a leading force in science and technology. The prime minister's goal is for Britain to benefit from the growing possibilities presented by supercomputing and artificial intelligence. The emergence of generative AI has sparked great enthusiasm (and a bit of concern) among technology enthusiasts and investors.

گوگل ترنسلیت: برای جشن‌های بزرگ در بریتانیا در سال ۲۰۳۰ آماده شوید. به گفته ریشی سوناک، این کشور به یک نیروی پیشرو در علم و فناوری تبدیل خواهد شد. هدف نخست‌وزیر این است که بریتانیا از امکانات روبه‌رشد ارائه شده توسط ابررایانه‌ها و هوش مصنوعی بهره‌مند شود. ظهور هوش مصنوعی مولد شور و شوق (و کمی نگرانی) را در بین علاقه‌مندان به فناوری و سرمایه‌گذاران برانگیخته است.

درحالی‌که ترجمه اول گوگل ترنسلیت تا حد زیادی نامفهوم است، ترجمه دوم آن با اندکی ویرایش تبدیل به ترجمه‌ای قابل قبول و وفادار به محتوای متن اصلی خواهد شد.

۳-۵ ویرایش متون دانشگاهی

یکی از درخواست‌هایی که ما مترجمان معمولاً با آن مواجه می‌شویم ویرایش مقالات دانشگاهی است که متقاضی خود به انگلیسی ترجمه کرده و قصد دارد آن را در مجله‌ای انگلیسی‌زبان چاپ کند. چت‌جی‌پی‌تی می‌تواند کمک شایانی در این زمینه کند. هرچقدر هم که متن ترجمه بی‌کیفیت باشد، اگر مترجم توانسته باشد تنها مفهوم را در ترجمه انتقال داده باشد، چت‌جی‌پی‌تی به بهترین نحو ممکن آن را برایمان ویرایش می‌کند. به متن

ترجمه شده زیر که پر از ایراد نگارشی و املائی است دقت کنید و ببینید چگونه چت جی پی تی تنها با دریافت پرامپتی ساده آن را به متنی با استانداردهای بالای دانشگاهی تبدیل کرده است:

Original Text: The entrance of machine translation tools and AI has changed the translation view. These changes and developments means that translation practioners and sevice givers similarly should adopt these technology tool otherwise they will lag behind and won't be able to compete others in a global (1).

Prompt: The following text is part of a paper to be published in an academic journal. Rewrite it as appropriate. Don't change the numbers in parentheses, if any, as they are references.

Edited by ChatGPT: The advent of machine translation tools and AI has transformed the landscape of translation. These profound changes and advancements necessitate that both translation practitioners and service providers embrace these technological tools; otherwise, they risk falling behind and being unable to compete with others on a global scale (1).

۴-۵ ترجمه متون ادبی

مترجمان ادبی می توانند در انتخاب لحن ادبی مناسب و توصیفات ادبی از چت جی پی تی کمک بگیرند. برای این کار، کافی است با دادن پرامپت مناسب از این بات بخواهیم تا ترجمه ما را بازنویسی کند. قطعاً ترجمه چت جی پی تی از متون ادبی را در بیشتر مواقع نمی توان درست و بدون تغییر پذیرفت، اما ترجمه ای که تولید می کند می تواند از لحاظ انتخاب واژگان، تصویرسازی و لحن کمک بزرگی کند.

متن فارسی (از گیله مرد بزرگ علوی): باران هنگامه کرده بود. باد چنگ می انداخت و می خواست زمین را از جا بکند. درختان کهن به جان یکدیگر افتاده بودند. از جنگل صدای شیون زنی که زجر می کشید، می آمد. غرش باد آوازهای خاموشی را افسار گسیخته کرده بود.

My Translation: The rain was relentless. The wind was lashing out with its claws and was about to shake the ground from its place. The old trees were struggling against each other. The voice of a screaming woman came from the jungle. The howling of the wind had unleashed previously muted chants.

Prompt: Please rewrite the opening passage from 'Gile Mard,' a short story written by the esteemed Iranian author Bozorg Allavi,

while maintaining the essence of the narrative, as well as the artistic depiction and imagery. Keep in mind that the generated text will be compared to the original to evaluate its faithfulness.

Rewritten by ChatGPT: The downpour was relentless, **as if the heavens themselves were weeping**. The tempestuous wind thrashed about with unbridled fury, its claws poised to rend the very earth beneath. Ancient trees engaged in a desperate battle, **their gnarled limbs entangled in a fierce dance of survival**. **Amidst this tumultuous symphony of nature**, a piercing cry pierced through the dense foliage, a woman's desperate scream reverberating through the jungle's heart. The once-muted chants, **long suppressed**, found release in the haunting chorus carried by the howling wind.

درست است که متن بازنویسی شده برخلاف خواسته ما در پرامپت، به دلیل اضافه کردن قسمت‌هایی که متناظری برای آنها نیست، از لحاظ محتوا و تصویرسازی چندان، به متن اصلی وفادار نیست، اما با حذف قسمت‌هایی که به صورت پررنگ مشخص شده‌اند، می‌توان این مشکل را تا حد زیادی مرتفع کرد.

۵-۵ بازنویسی به سبک نویسنده‌ای خاص

برخی مواقع، به‌ویژه در ترجمه متون کهن و ادبی، شاید مترجم بخواهد متن ترجمه را به سبک نویسنده خاصی بنویسد. مثلاً در ترجمه متنی از فارسی به انگلیسی که از لحاظ زمانی مقارن با عصر شکسپیر یا دیکنز است، نگارش ترجمه به سبک این نویسنده‌ها می‌تواند به مترجم کمک کند که در ترجمه خود رنگ و بوی آن دوره و زمانه خاص را نیز بازتاب دهد و ترجمه را برای خواننده باورپذیرتر کند. (کم نیستند مترجمان ایرانی‌ای که سعی کرده‌اند سبک سعدی را در حد توان و امکانات زبانی خویش در ترجمه متون ادبی بازتاب دهند). البته که این کاری است به‌غایت شاق و پرزحمت که سال‌ها مذاقه و غوررسی در آثار این نویسندگان را می‌طلبد. اینجاست که چت‌جی‌پی‌تی می‌تواند به مدد پرامپتینگ مناسب زحمت سال‌ها تبع و پژوهش را تا حدی برایمان هموار کند.

متن زیر ترجمه نگارنده از پاراگرافی است از نقد فیلم جدایی نادر از سیمین اصغر فرهادی.

Translation: In *A Separation*, Simin (Lila Hatami) wants to leave Iran with her husband Nader (Peyman Mo'adi) and his daughter Termeh (Sarina Farhadi) and has made all the preparations to do so. But Nader does not want to leave his father, who is suffering from Alzheimer's disease, alone. Due to these differences, Simin files for

divorce, but the court rejects her request for custody of their child and she is forced to return to her father's house. Termeh decides to stay with her father, Nader, in the hope that her mother, Simin, will return to them. Since Nader cannot take care of his father, he hires a servant named Razieh (Sare Bayat) for this task. This young woman, who is pregnant, has taken this job without the knowledge of her husband Hojat (Shahab Hosseini). This is precisely where Farhadi's outstanding theme comes into play: the lie. In his films, a seemingly harmless lie has unimaginable consequences. This theme is also evident in *About Elly*, *Hero*, and to some extent *Salesman*.

حال فرض کنید که این ترجمه قرار است به عنوان متنی مطبوعاتی در روزنامه و یا مجله خاصی چاپ شود. برای این کار مترجم تصمیم می‌گیرد آن را به سبک منتقد فیلم معروفی مانند ای. او. اسکات (A. O. Scott)، منتقد فیلم در نیویورک تایمز، بنویسد. برای این کار، ابتدا باید چت‌جی‌پی‌تی را با دادن نمونه‌ای از نقدهای ای. او. اسکات از فیلم‌هایی در ژانر فیلم فرهادی با سبک ای. او. اسکات آشنا کرد. برای این منظور، حتماً باید از پرامپت مناسب استفاده کرد. نگارنده از پرامپت زیر برای این منظور استفاده کرده است:

Prompt: I need assistance in rewriting texts in a certain author's style. Initially, your task involves familiarizing yourself with his writing style by examining provided examples. Subsequently, I'll ask you rewrite the texts I provided in his style. To start, kindly indicate your readiness by saying "GO AHEAD," prompting me to share the author's writing samples. You can request additional examples by repeating "GO AHEAD." Once I have concluded sharing, I will notify you by stating "FINISHED." During this phase, your role is solely to acknowledge that you have successfully saved the writing style without performing any other actions.

اینکه ما مجبورم در نوبت‌های مختلف نمونه‌هایی از نوشته منتقد فیلم را در اختیار چت‌جی‌پی‌تی قرار دهیم و از آن بخواهیم که بعد از هر نوبت صرفاً با عبارت GO AHEAD به ما بازخورد دهد به خاطر نوع ساختار و معماری چت‌جی‌پی‌تی است؛ چت‌جی‌پی‌تی در هر نوبت تقریباً ۵۰۰ کلمه را پردازش می‌کند و این تعداد واژه برای آشنا کردن آن با سبک نویسنده‌ای خاص کافی نیست. بعد از اینکه نگارنده نمونه متن کافی از نقدهای ای. او. اسکات (حدود ۲۰۰۰ واژه) را در اختیار چت‌جی‌پی‌تی قرار داد، از او خواست تا متن ترجمه خود از فیلم فرهادی را به سبک این منتقد فیلم بازنویسی کند:

Translation Rewritten in A. O. Scott's Style: Amidst the tapestry

of "A Separation," the poignant tale unfolds, where Simin, embodied with grace by Lila Hatami, and her devoted husband Nader, skillfully portrayed by Peyman Mo'adi, confront a pivotal crossroads in their lives. Simin's burning desire to seek new horizons outside the borders of Iran clashes with Nader's unyielding dedication to his ailing father, lost in the grip of Alzheimer's anguish. These irreconcilable aspirations drive Simin to embark on the arduous path of divorce, only to be met with a devastating verdict as the court, with a heavy heart, denies her custody of their precious daughter, Termeh, brilliantly portrayed by the luminary Sarina Farhadi. Consequently, Simin finds solace within her father's sheltering embrace, while Termeh, resilient and hopeful, chooses to stand by her father's side, yearning for her mother's eventual return. As Nader grapples with the weight of caregiving responsibilities for his father, fate introduces Razieh, an enigmatic housemaid veiled in secrets, played with captivating nuance by Sare Bayat. Razieh, burdened with a concealed pregnancy, hides her occupation in Nader's household from her husband Hojat, brought to life by the talented Shahab Hosseini. Here, Farhadi's thematic brilliance thrives, illuminating the treacherous terrain of deception. In his cinematic oeuvre, it is the seemingly innocuous lies that unfurl a cataclysm of unforeseen consequences. This profound motif resonates not only within the tapestry of "A Separation" but also finds echoes in Farhadi's masterpieces such as "About Elly," "Hero," and, to a certain extent, "Salesman."

با خواندن چند نمونه از نقدهای ای. او. اسکات، به راحتی می‌توان متوجه شد که ترجمهٔ بازنویسی شده بسیار به سبک او نزدیک است. حال، مترجم می‌تواند با صلاح‌دید خود بخش‌های افزوده شده در نسخهٔ بازنویسی شده را حذف کند و یا اینکه از خود چت‌جی‌پی‌تی بخواهد که این کار را انجام دهد. آنچه مهم است این است که تنها با صرف چند دقیقه و با دادن پرامپت مناسب، توانستیم ترجمهٔ خود را به سبک نویسنده‌ای خاص بازنویسی کنیم.

۶. سخن پایانی

اینکه چت‌جی‌پی‌تی کاربردهای گوناگونی در ترجمه می‌تواند داشته باشد و چشم‌انداز ترجمه را در آینده‌ای بسیار نزدیک دگرگون خواهد کرد شکی نیست. همان گونه که مایکروسافت موتور جستجوی خود بینگ (Bing) را به چت‌جی‌پی‌تی مجهز کرده و قرار است این کار را در نسخه‌های آتی فرآورده‌های دیگری چون آفیس (Office) و اسکایپ (Skype) انجام دهد

و همان گونه که گوگل از رقیبی به نام بارد (Bard) برای چت جی پی تی رونمایی کرده است و قرار است آن را در نسخه های آتی فراورده های خود چون گوگل مپس (Google Maps)، جی میل (Gmail) و گوگل داکس (Google Docs) ادغام کند، ابزارهای ترجمه نیز از این قاعده مستثنی نخواهد بود. با ادغام بارد در گوگل ترنسلیت، قطعاً کیفیت ترجمه این ابزار ترجمه چندین برابر خواهد شد؛ ابزارهای کمک مترجمی چون ترادوس (Trados)، ممکیو (MemoQ) و وردفست (Wordfast) هم ظاهراً چاره ای جز ادغام این ابزارهای هوش مصنوعی ندارند همان طور که همین الان هم میتکت (MateCat) در ترجمه خود از GPT-4 استفاده می کند.

گرچه پذیرش این واقعیت برای بسیاری از ما که عمرمان را صرف کسب مهارت ترجمه کرده ایم بی گمان دشوار خواهد بود، اما اگر بخواهیم صریح و بی رودربایستی صحبت کنیم، باید اذعان کنیم که ابزارهایی چون چت جی پی تی تهدیدی جدی بر حرفه و معاش ما مترجمان هستند. با وجود این، ما مترجمان نمی توانیم مثل آدم های پیشرفت گریز و ضد تکنولوژی قرن نوزدهم تبر به دست بگیریم و قصد جان هوش مصنوعی بکنیم. بلکه، با ارتقای مهارت های خود و پا گذاشتن در عرصه های نسبتاً ناآشنایی چون تولید محتوای سنو، تولید محتوای بازاریابی، و بازنویسی متون با سبکی خاص، دلهره و اضطراب ناشی از سیطره هوش مصنوعی را به فرصتی برای رشد و تعالی حرفه ای تبدیل کنیم. به جای رقابت با هوش مصنوعی باید بازوی یکدیگر باشیم. آینده از آن کسانی است که به خود جرئت نواندیشی و تکامل می دهند، نه آنان که به ریسمان پوسیده روزانگی و عادت چسبیده اند.